

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadına yönelik erkek şiddetinin ülke genelinde ciddi bir artış göstermesi ve son derece yıkıcı ve yıkıcı bir olgu hale gelmesine mukabil kadına yönelik her türlü şiddetin engellenmesine yönelik önemli bir adım olan İstanbul Sözleşmesi'nin gerekleri yerine getirilmediği gibi Resmi Gazete'de yayımlanan 19.03.2021 gün ve 3718 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle sözleşmeden çekilme kararı alınmış olup bunun yaratacağı olası etkilerin ve dahi olumsuzlukların araştırılması amacı ile Anayasa'nın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 23.03.2021

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

H. Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 1 Ağustos 2014'te yürürlüğe girmiş olup Sözleşme, Türkiye'ye yükümlülükler getirmektedir. Ancak aradan geçen zaman zarfında şiddetin engellenmesi bir yana giderek artması, sorgulanmaya muhtaçtır. İktidarın kadın kazanımlarını hedef alan yaklaşımı ilk değildir. Müftü tarafından kıyılacak olan nikâhın yasalaşması geçtiğimiz yıllarda gösterilen muhalefete rağmen gerçekleşmiş olup nafakaya ilişkin düzenlemenin erkek lehine değiştirilmesi de iktidarın sürekli gündemindedir. Elbette cumhurbaşkanı tarafından dillendirilen kadın üniversitesi kurulmasına yönelik söylemler de bundan ari değildir. Söylem ve eylem bazında iktidarın hayata geçirdiği tüm bu hususlar, kadın kazanımlarının kaldırılmasına dönük olmuştur.

Cumhurbaşkanı tarafından **"Muhafazakâr camianın rahatsız olduğu hükümler var. Eleştiriler duyuyorum"** şeklinde gelen yorum; kadın kazanımlarından rahatsızlık duyan

tüm çevreleri harekete geçirmiş ve Sözleşme, adeta toplumu bir felakete sürükleyeceğine dönük bir dil ve yöntemle yüksek perdeden eleştirilmeye başlanmıştır. Tüm bunların sonucunca ise bir gece yarısı kararnamesi ile Türkiye, Sözleşmeden çekildiğini duyurmuştur. Hukuken bir geçerliliği olmasa dahi, bu kararname iktidarın toplumsal cinsiyete dair bakış açısını göstermesi bakımından son derece tehlikelidir. İstanbul Sözleşmesi; kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti önlemede önemli bir adım olup Türkiye'nin ilk imzacısı olduğu, TBMM'nin de ilk onayladığı sözleşme olması açısından dikkate değerdir. Geline aşamada ise Sözleşme'nin yok sayılmasına dair bu tutum, tüm kadın kazanımlarının hedefte olduğu manasına gelmektedir.

Sözleşme'nin amacı; ***“kadınları her türlü şiddete karşı korumak ve kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddeti önlemek, kovuşturmak ve ortadan kaldırmak; kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve kadınları güçlendirme yolu da dâhil olmak üzere kadınlarla erkekler arasında maddi (fiili) eşitliği sağlamak; ev içi şiddetin tüm mağdurlarının ve kadına yönelik şiddet mağdurlarının korunması ve bunlara yardım edilmesi için kapsamlı çerçeve, politika ve önlemler geliştirmek; kadına yönelik şiddeti ve ev içi şiddeti ortadan kaldırma amacıyla uluslararası işbirliğini yaygınlaştırmak; kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetin ortadan kaldırılması için bütüncül bir yaklaşımın benimsenmesi maksadıyla kuruluşların ve kolluk kuvvetleri birimlerinin birbiriyle etkili bir biçimde işbirliği yapmalarına destek ve yardım sağlamak”*** olarak tanımlanmıştır.

Sözleşme taraf devletlere, ***“herkesin, özellikle de kadınların, gerek kamusal gerekse özel alanda şiddete maruz kalmaksızın yaşama hakkını yaygınlaştırmak ve korumak için, gerekli olan hukuki ve diğer önlemleri”*** alma sorumluluğunu yüklemektedir. Ülkenin sürekli gündeminde olan eril şiddet sonucu yaşam hakkı ihlalleri başta olmak üzere kadınların maruz kaldığı ağır hak ihlallerini sona erdirecek tek bir adım atılmadığı gibi şiddetin bilhassa yargı pratikleri ile meşrulaştırılmasına zemin hazırlayıcı hamlelerde bulunulmuştur. İlk imza edildiğinde iktidarın gurur kaynağı olarak lanse ettiği İstanbul Sözleşmesi'den çekilmenin tek bir izahı bulunmaktadır, o da, kadınları tamamen yok sayan bir zihniyet inşasına ilişkin tahayyüldür. Sözleşmenin feshinin; kadınları öldürülmeye, psikolojik şiddete, ısrarlı takibe, zorla evlendirmeye, taciz dâhil cinsel şiddete karşı savunmasız hale getireceği açıktır.

Toplumun diğer yarısını oluşturan kadınların mücadelesi, kadınların on yıllar boyunca elde ettiği kazanımları ayakta tutmak ve ileriye taşımak için çığır açıcı olmuştur. Buna karşın kadını toplumsal yaşamdan soyutlayacak düzenlemelerin hayata geçirilmesinin toplumun tümü için büyük bir yıkım olacağı açıktır. Mevcut kadın kazanımlarının sahiplenilmesi ve daha da ileriye götürecek adımların atılması tüm toplumun geleceği için elzemdir. Bu nedenle kendi kararı olmaksızın yetki gaspı ile Sözleşmeden çekişmenin yaratacağı olumsuz etkilerin araştırılması amacıyla gerekli inceleme çalışmaları meclis tarafından bir an önce başlamalıdır.